

Bouwstenen voor een Gezond Brugge

Inleiding

'Ik droom dat mijn kleinkinderen mogen opgroeien in een samenleving die streeft naar een betere levenskwaliteit. In een stad die zorg draagt voor zijn inwoners. In een dorp waar het aangenaam wonen is. In een buurt waar mensen tijd hebben voor elkaar.' Mieke grootouder.

Waar moet een gemeente op inzetten om de droom van Mieke waar te maken? Welke gezondheidsthema's moeten voorrang krijgen? Het antwoord op die vragen vind je in deze bundel.

Wat voorafging

Vorig jaar verspreidde CM Gezondheidsfonds in alle Vlaamse en Brusselse gemeenten de vragenlijst '**Bouwstenen voor jouw Gezonde Buurt**'. Het doel? De temperatuur meten op het vlak van **gezondheid en levenskwaliteit**. Inwoners werd onder andere gevraagd of hun gemeente genoeg klimaatvriendelijke initiatieven neemt en of er voldoende huisartsen zijn.

Dit voorjaar verzamelden we de antwoorden in een rapport per gemeente en voegden daar relevant cijfermateriaal aan toe om alles in **perspectief** te zetten. Met dit rapport trokken onze netwerkcoördinatoren naar lokale organisaties, verenigingen, adviesraden, vrijwilligers en burgers. Hoe kijken zij naar de resultaten? Zijn ze herkenbaar? Wat zien zij als prioriteit? Wat kan er veranderen? En wie kan daar een rol in spelen?

Op basis van alle gesprekken groeide per gemeente een lijst met prioritaire gezondheidsthema's. In deze bundel vind je de lijst voor jouw gemeente.

Tijd voor het echte werk

Nu alles op papier staat, is het tijd om van de droom van Mieke **werkelijkheid** te maken. Daarom zoeken wij lokale besturen, burgers, verenigingen en organisaties die samen met ons hun schouders onder deze lijst willen zetten. Die mee willen **bouwen aan meer levenskwaliteit** voor iedereen. Laten we de komende zes jaar de krachten bundelen en werken aan gezonde inwoners in gezonde buurten.

Doe jij mee?

Bouwsteen Gezonde Leefomgeving

In 2050 moet elke inwoner in België op een plek wonen die zijn gezondheid en levenskwaliteit positief stimuleert, een plek die maximaal beschermt tegen de gevolgen van de klimaatverandering. Dit moet gebeuren met een bijzondere aandacht voor de mensen in de meest kwetsbare situatie. Aanwezigheid van groen, inzetten op duurzame mobiliteit, afwezigheid van industrie heeft een rechtstreekse en positieve impact op de gezondheid.

Doelstelling

Het creëren van een duurzame en gezonde gemeenschap door middel van doordachte ruimtelijke ordening en preventieve welzijns- en gezondheidszorg, waarbij aandacht wordt besteed aan luchtkwaliteit, geluid, groenvoorzieningen, mobiliteit, waterbeheer en huisvesting, om zo gezondheidsvoordelen te realiseren en de klimaatproblematiek aan te pakken.

Aanbeveling

Start vanuit de cel 'lokaal sociaal beleid' een denkgroep op met verschillende actoren uit verschillende beleidsdomeinen en ontwikkel een visie waarbij leefomgeving, gezondheid en ruimtelijke ordening hand in hand gaan. Daarbij staat het belang van de connectie tussen natuur en directe omgeving van de gebruiker en zijn gezondheid centraal. In het klimaatplan van Brugge naar Morgen integreren we gezondheid met als insteek het model van positieve gezondheid.

Brugge faciliteert het organiseren van een klimaatfestival door lokale ecologische initiatieven, workshops, expo's en tips en tricks om als burger mee aan de slag te gaan. Vanuit CM hebben we een aanbod uit de Gezondheidsacademie en Gezonde Buurt dat hierbij kan aansluiten.

Stad Brugge sluit een 'Green Deal' met Vlaanderen en organiseert een lerend netwerk met actoren uit de zorg- en welzijnssector. Het ontwikkelt een coherent beleid dat verduurzaming in de zorg- en welzijnssector faciliteert. CM roept bijvoorbeeld op om te sensibiliseren over de impact van ongebruikte en vervallen geneesmiddelen op de vervuiling van ons leefmilieu.

Bouwsteen

Gezondheidsongelijkheid verkleinen

Met een doortastend en breed gedragen preventiebeleid en met een toegankelijker gezondheidszorg moet het mogelijk zijn om de gezondheidsongelijkheid te verminderen. Dit is een investering in de toekomst en in onze samenleving.

Doelstelling

Door gerichte maatregelen en samenwerking tussen overheidsinstanties en actoren in de Eerstelijnszone werkt Brugge aan het verkleinen van gezondheidsongelijkheden, het verbeteren van de toegankelijkheid van zorg en het versterken van de gezondheidsvaardigheden van haar inwoners. Mensen met een lager inkomen hebben vaak een slechtere gezondheidstoestand en minder toegang tot gezondheidszorg.

Aanbeveling

Blijvend inzetten op een gecoördineerd beleid geïntegreerd in het lokaal sociaal beleidsplan met klemtoon op preventie en gezondheidsvaardigheden met als insteek het model positieve gezondheid met bijzondere aandacht voor toegankelijkheid:

Er is nood aan betere educatie over gezondheid gerelateerde onderwerpen vooral in kwetsbare bevolkingsgroepen: mensen in armoede, ouderen, alleenwonenden, éénoudergezinnen, anderstalige nieuwkomers... Vanuit CM kunnen we inzetten op gezondheidsvaardigheden via ons aanbod in de CM-Gezondheidsacademie en op Gezonde Buurt. Specifiek voor kansengroepen bieden wij het programma 'Op pad met positieve gezondheid' aan.

Vanuit een netwerk van burgers en organisaties, waarbij Gezonde Buurt een trekkersrol opnam met het project 'Alleen of toch niet', vragen wij om een beleid voor alleenwonenden en éénoudergezinnen te ontwikkelen:

- Eenoudergezinnen lopen een relatief groot risico op armoede en hebben extra aandacht nodig in de aanpak tegen armoede.
- Dringend tijd om onderzoek te verrichten en bij te sturen en een visie en aanpak te ontwikkelen.
- Een zorghuis voor wie alleen woont, voor, tijdens en na hun behandeling.

Toegankelijkheid

- Brugge zet actief in op automatische rechtentoekenning en plaatst dit hoger op de agenda. De mutualiteiten worden betrokken en delen vanuit expertise.
- De opkomst van e-health en digitale consultaties zijn niet altijd toegankelijk voor personen die digitaal minder vaardig zijn. Concreet vragen wij om in de bestaande aanpak online toepassingen rond gezondheid te integreren. Wij verwijzen hierbij naar een uitgewerkt format bij Gezonde Buurt.

Bouwsteen Mentale Gezondheid

Burn-out, angst, depressie en mentale problemen zijn soms nog steeds een taboe. Mentale gezondheidsproblemen kunnen een sterke impact hebben op zowel levensduur als levenskwaliteit. En dat zowel direct (bijvoorbeeld door suïcide en hartfalen) als indirect (bijvoorbeeld door gebrekkige zelfzorg en verwaarlozing van fysieke problemen). Het is belangrijk dat mensen snel toegang krijgen tot de nodige hulp.

Doelstelling

Het creëren van een zorgzame gemeenschap leidt tot sterkere banden. Mensen voelen zich meer verbonden en gesteund, wat een positieve invloed heeft op het mentale welzijn en de algehele levenskwaliteit. Het lokaal sociaal beleid blijft zich engageren voor Compassionate Brugge en doet dit vanuit de invalshoek 'positieve gezondheid'.

Aanbeveling

De mentale gezondheid van mensen vergroten.

- Lokale organisaties en gemeenschapsinitiatieven, zoals zelfhulpgroepen, Gezonde Buurt initiatieven en welzijnsorganisaties bieden aanvullende steun voor mensen met mentale gezondheidsproblemen. Coördineer en betrek actoren over de verschillende beleidsdomeinen, versterk het aanbod van preventieve gezinsondersteuning, jeugdhulpverlening en werk aan de toegankelijkheid. Vanuit onze expertise 'positieve gezondheid' investeert Gezonde Buurt in opgroeiende kinderen en werkt Gezonde Buurt mee aan het pilootproject van welzijnsambassadeurs in Brugge.
- Verhoog het aanbod van geestelijke gezondheidszorg voor jongeren en werk op die manier de wachtlijsten weg. Door het faciliteren van mantelzorgvriendelijke scholen, kan je extra aandacht geven aan de groeiende groep jonge mantelzorgers.
- Het gebruik van psychofarmaca is in Brugge hoger dan de provinciale gemiddelden. Vanuit stad Brugge is er een sensibiliseringsactie nodig waarbij wordt ingezet op kennis, vaardigheden en attitudes. Betrek hierbij verschillende actoren en werk preventief en curatief met als doel bewuster om te gaan met medicatie:
- Eén vierde van de personen die langdurig arbeidsongeschikt zijn, is dat door burn-out of depressie. Brugge kan als werkgever en als gemeente een charterplan opstellen waarbij er preventief en curatief wordt gewerkt. Bedrijven en organisaties worden aangesproken om het charter te ondertekenen. Vanuit Gezonde Buurt werken we in samenwerking met GGZ NOWE een infosessie en traject met groepssessies uit waarbij we streven naar een herstel via psycho-educatie en ervaringen uitwisselen.

Sturen op gemeenschapskracht, veerkrachtig en buurtgemeenschappen

- Zet in op buurten waar mensen zich om elkaar bekommeren en waar iedereen bij hoort. Het doorgeefboekje 'Verspreid de positiviteit' van Gezonde Buurt CM is een hefboom en biedt inspiratie om goede daden te verrichten in de buurt.
- Steun buurtinitiatieven die gericht zijn op duurzame relaties en verbinding. Zo kunnen we eenzaamheid tegengaan vanuit een buurtgericht perspectief.

Activerende conclusie

Inwoner, vrijwilliger, organisatie of lokaal bestuur: we delen dezelfde droom. Gezondheid, wensen we elkaar als we het glas heffen, of bij tegenslag hoor je de opbeurende woorden 'als we maar gezond zijn'. Gezonde inwoners in een gezonde buurt, daar willen we samen onze schouders onder zetten. Het hoeft geen verre droom te zijn: als we de krachten bundelen, komt die gezonde buurt dichterbij.

Vrijwilliger

Goesting om je energie in te zetten voor een gezonde buurt? Dan vind je in deze aanbevelingen handvatten om aan de slag te gaan. Je ontdekt waar jouw buurtbewoners van wakker liggen en waar ze graag een oplossing voor willen. Want een gezonde buurt, daar zorgen we zelf voor. En jouw bijdrage is daarbij cruciaal. Gelukkig hoef je dat niet alleen te doen en vind je zeker partners die met jou de gezondheidsnoden willen aanpakken.

Lokaal bestuur

Uiteraard staat gezondheid hoog op het prioriteitenlijstje van jouw lokaal bestuur. Het bestuur neemt al initiatief om voor de inwoners de gezondheid te bevorderen en steunt lokale activiteiten. Welke prioriteiten geven de inwoners zelf voor een gezonde buurt en hoe willen ze dit realiseren? Dat lees je in deze aanbevelingen. En je ontdekt met welke partners je hiervoor kan samenwerken. Want werken aan gezondheid, dat is een gedeelde verantwoordelijkheid.

Organisatie of vzw

Jouw organisatie of vereniging zet zich vandaag al in voor een gezondere samenleving. Maar weet je wat er echt leeft bij de inwoners van jouw buurt? Ontdek in dit overzicht wat zij belangrijk vinden voor een gezonde leefomgeving en welke gezondheidsnoden ze hebben. Je leest hier ook hoe je concreet aan de slag kan. We zijn ervan overtuigd dat jouw organisatie of vereniging de talenten en de daadkracht heeft om mee te bouwen aan een gezonde buurt.

Zin om mee de handen uit de mouwen te steken? Francky Debusschere gaat graag met jou op zoek hoe jij jouw talenten en goesting kan inzetten. Want elk engagement telt!

Francky Debusschere
francky.debusschere@cm.be

www.gezondebuurt.be